

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Tema 4. Actiuni de diplomație culturală prin promovarea patrimoniului istoric

Cursul Diplomația culturală prin valorizarea patrimoniului istoric

Titular: Conf. univ. dr. Mircea Negru

Cuprins

1. Activitățile centrelor culturale și muzeelor în domeniul diplomației culturale
2. Acordarea de finanțări pentru conservarea patrimoniului cultural
3. Promovarea turismului cultural-istoric

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Rezumat

Tema *Actiuni de diplomație culturală prin promovarea patrimoniului istoric* se referă la instituțiile implicate în acte de diplomație culturală. Acestea sunt institute sau centre culturale, respective misiunile arheologice special organizate pentru crearea și menținerea unei imagini pozitive externe a marilor țări care își pot permite finanțarea unor astfel de instituții. În general aceste sunt coordonate de ministerele de externe, dar au propriile sedii și se bucură de autonomie în activitățile lor.

O altă direcție de acțiuni în diplomația culturală este susținerea financiară a cercetării, restaurării și valorizării științifice și pentru publicul larg al patrimoniului arheologic și istoric. Acest fapt se petrece încă din veacul al XIX-lea prin intermediul misiunilor arheologice britanice, germane și franceze în Europa Mediteraneană, orientală Apropiată și Africa de Nord. Finanțarea se realizează fie direct de către ministerele culturii ori de externe sau de către fundații și organizații neguvernamentale.

Promovarea patrimoniului istoric se realizează atât prin aportul unor personalități publice din mediul politic sau cultural, cât și prin activități de turism cultural. Turismul cultural-istoric a luat o amploare fără precedent în ultimele decenii, ceea ce arată interesul publicului larg pentru monumentele istorice, o oportunitate și pentru acțiunile de diplomatie culturală.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

1. Activitățile centrelor culturale și muzeelor în domeniul diplomației culturale

Diplomația culturală are drept principalii acotiri centrele ori institutue culturale finanțate în general de ministerele de externe, respective muzeele și rețelele de muzee.

British Council

Înființat încă din anul 1934, British Council are drept scop crearea și dezvoltarea relațiilor din domeniul educației și culturii între Marea Britanie și alte țări ale lumii. Inițial s-a numit Comitetul Britanic pentru Relatiile cu Alte Țări, la scurt timp s-a denumit Consiliul Britanic pentru Relatii cu Alte Țări, iar din 1936 doar Bristish Council.

Primele arii vizate au fost țările mediteraneene și din Orientul Mijlociu, apoi țările mai sărace din Europa și America Latină. În multe cazuri British Council au găsit locație în sediile consulatelor, apoi chiar în sedii proprii. În timpul celui de al doilea război mondial, birourile din Europa și Orientul Mijlociu au fost închise, cu excepția celor din Suedia, Portugalia și Spania.

După război, din motive economice și ideologice o serie de birouri din Europa de est, China și Iran au rămas închise. În prezent British Council are peste 200 de birouri din peste 100 de țări ale lumii.

Goethe Institut

Goethe Institut Inter Nationes a fost inițial la Munchen, fondat în anul 1951. În prezent el are peste 140 de filiale în peste 70 de țări. Institutul susține scoli în Germania și în străinătate, biblioteci, sponsorizează expoziții (inclusiv de patrimoniu istoric), filme, evenimente muzicale și teatrale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

În Germania sunt peste 2000 de muzee, unele cu cele mai mari colecții de pictură și obiecte arheologice. Menționăm aici Muzeul Pergamon, care are o vastă colecție de obiecte arheologice din Orientul Apropiat.¹

Institutul francez este o instituție publică creată la Florența de Julien Luchaire cu ajutorul Facultății de litere din Grenoble, pentru crearea unei legături culturale profunde cu țara respectivă. În prezent în întreaga lume funcționează peste 150 de institute franceze și aproape 1000 de Alianțe franceze sub egida Ministerului de Afaceri Străine și de Dezvoltare Internațională care promovează cooperarea culturală și cultura franceză.²

Institutele Confucius - ambasadori culturali ai Chinei

Institutele Confucius fac parte din strategia Chinei de *national soft power* și de influență culturală internațională. Ele se regăsesc la nivel global, reprezentând viziunea decidentilor Partidului Comunist Chinez, fiind calea de a răspândi o imagine bună a Chinei. Cele mai importante institute sunt în America de Nord, la Universitatea Stanford, Columbia și alte universități orientate spre cercetare. Dar, în atenția Chinei au fost și Peninsula Coreeană și Asia Central și de Sud, unde au apărut astfel de institute.³

Muzeele implicate în diplomația culturală

În mod natural, muzeele au fost tradiționali actori politici în statele lumii, cu scopul de a construi punți culturale peste granițe, dezvoltarea turismului cultural ori facilitarea dialogului

¹ <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/231186/Germany/58078/Cultural-institutions>

² http://fr.wikipedia.org/wiki/Institut_fran%C3%A7ais

³ http://www.chinacenter.net/2014/china_currents/12-2/chinas-cultural-diplomacy-historical-origin-modern-methods-and-strategic-outcomes/

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

diplomatic între națiuni. Muzeele pot schimba instant percepția vizitatorilor cu privire la o anumită țară.⁴

British Museum

British Museum a fost înființat în anul 1753, fiind primul muzeu național public din lume. Numărul vizitatorilor săi a crescut de la 5000 pe an la începuturile existenței sale, la cca. 6 milioane în zilele noastre.

Fizicianul, naturalistul și colecționarul Hans Sloane (1660-1753) a strâns de-a lungul vieții sale peste 71000 de obiecte, pe care le-a dat regelui George II și națiunii britanice pentru 20 000 de lire sterline. La 7 iunie 1753, Parlamentul a pus bazele British Museum, care primea aceste obiecte. Muzeul a fost deschis oficial în anul 1759 și a rămas deschis până în zilele noastre, cu excepția perioadelor celor două războaie mondiale.⁵

În secolul XIX colecțiile muzeului se îmbogățeau cu celebra piatră de la Rosetta (1802) și sculpturile Parthenonului (1816). Numeroase artefacte au provenit din săpăturile arheologice ale misiunilor britanice din Orientul Apropiat și Egipt. În anul 1823 a început construirea clădirii rectangulare actuale, iar colecția de științe naturale a fost la scurt timp mutată într-o altă locație.

Scolul XX a fost o perioadă de expansiune a serviciilor publice oferite de muzeu. În anul 1903 a apărut primul ghid al muzeului, iar din 1970 acolo era un serviciu educațional.

În secolul XXI muzeul a continuat să își diversifice oferta către public prin crearea de noi galerii dedicate ceramicii chineze, ceasurilor, Europei între 1050-1540, vieții și morții în Egiptul antic.

Muzeul Louvre

⁴ Grincheva, Natalia, Cultural Diplomacy 2.0: Challenges and Opportunities in Museum International Practices, Museum & Practices, 11, 1, 2013, p. 40.

⁵ http://www.britishmuseum.org/about_us/the_museums_story/general_history.aspx

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Palatul Louvre a dominat Parisul încă din a doua jumătate a secolului al XII-lea, în timpul regelui Filip August. Treptat fortăreața cenușie s-a transformat într-un palat regal. La 10 august 1793 a fost deschisă prima expoziție, care cuprindea tablouri din colecțiile familiei regale și aristocrației franceze care emigrase din cauza revoluției. Expoziția din Salonul Pătrat și Marea Galerie era deschisă doar la sfârșit de săptămână.⁶ Muzeul s-a îmbogățit cu numeroase picturi și antichități de la Vatican și Veneția, achiziționate în urma tratatelor de la Tolentino și Campo Formio, numărul lor crescând apoi în urma campaniilor lui Napoleon. După căderea imperiului francez, în anul 1815 națiunile jefuite de aceste valori culturale le-au revendicat, iar muzeul s-a închis. Totuși, în următoarele decenii colecțiile muzeului s-au îmbogățit cu numeroase piese de patrimoniu din Egipt, Assiria, Mexic, Spania, Algeria. În timpul împăratului Napoleon al III-lea a fost construită noua curte centrală a complexului (1857-1861). În urma campaniei din 1861, au fost achiziționate un număr de peste 11000 de picturi, iar muzeul s-a numit Napoleon al III-lea din 1863.

În ultimele zile ale Comunei din Paris, Palatul a fost incendiat, iar ruinele Tuileries au fost demolate în anul 1883. Din acel moment, Louvre a fost în întregime destinat culturii, patrimoniului cultural. Restaurarea sa a început încă din anul 1874. Scurt timp după aceea, în anul 1888 se inaugura Departamentul de antichități din Orientul Apropiat, în urma săpăturilor arheologice întreprinse de Marcel Dieulafoy la Susa, în Iran. În anul 1922, se strânseseră suficiente artefacte pentru a se deschide prima galerie islamică.

În perioada 1939-1945, Louvre a fost golit de obiecte, cu excepția celor foarte grele. Acestea au fost răspândite pe la diferite castele din Franța și mutate din loc în loc pentru a nu fi interceptate de nazisti.

După al doilea război mondial Muzeul Louvre și-a continuat existența. Colecțiile sale au crescut continuu. În anul 1989 a fost inaugurată piramida de sticlă din curtea interioară, care servește ca intrare în holul muzeului. Din anul 1993, muzeul devine o locație publică, dobândind o mare autonomie în raport cu Ministerul Culturii.

⁶ <http://www.louvre.fr/en/history-louvre>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Muzeul Louvre este unul din actori importanți implicați în diplomația culturală prin patrimoniul său istoric. În acest muzeu își găsesc locul artefacte și picturi din Orientul Apropiat, antichități egiptene, romane, grecești, precum și de artă islamică. Muzeul este un veritabil concert al civilizațiilor din Europa, Asia și Africa. Cei peste 10 milioane de vizitatori anuali, arată vizibilitatea extraordinară oferită de acest mare muzeu artefactelor și operelor de artă de pe cele trei continente.

Louvre și diplomația culturală

În ultimele decenii, Muzeul Louvre a fost gazda a numeroase expoziții ale altor muzee din Europa și din lume, dar a și participat cu obiectele sale la organizarea de expoziții itinerante

Louvre este un muzeu universal, cu 69% din cei 10 milioane de vizitatori din anul 2012 erau din afara Franței. În aceeași ordine de idei, Louvre a stabilit relații cu instituții similare din peste 75 de țări. În același timp a derulat și derulează proiecte comune cu muzee precum Bardo Museum din Tunisia pentru o scoală arheologică și restaurarea unei camere din Cartagina, cu Fundația muzeului national din Maroc pentru organizarea unei expoziții cu exponate de la Louvre în Marocul medieval. În anii 2011-2012 Louvre a organizat 18 expoziții în 24 de țări, având peste 4 milioane de vizitatori.

Poate proiectul cu cel mai mare impact la nivelul diplomației publice franceze în lumea islamică este Muzeul Louvre Abu Dhabi (Emiratele Arabe Unite), unde muzeul Louvre a fost selectat pentru construirea unui muzeu care va avea exponate de la Louvre, pe baza planurilor unui architect francez.⁷ Deschiderea acestui nou și foarte modern muzeu în mijlocul lumii arabe în anul 2016 va fi o punte de comunicare între civilizații, în teritoriul Islamic, nu în Europa, cum se întâmpla până acum.

Muzeele - Noi abordări în diplomația culturală

⁷ <http://www.louvre.fr/en/missions-projects>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

În aprilie 2012, la doar 6 luni după uciderea colonelului Gaddafi de rebeli, în Libia încă se duceau lupte, dar Muzeul Victoria și Albert din Londra, cu sprijinul British Council organizau la Tripoli apoi la Benghazi o expoziție de fotografii și graffiti ale artiștilor libieni, exprimând în acest fel solidaritatea cu poporul libian.⁸

Expoziția Afganistan la răscrucea Lumii Antice a fost itinerată la Galeria Națională din Washington DC, Muzeul de Arte Frumoase din Houston și Muzeul Bonn din Germania au arătat vizitatorilor istoria culturală a Afganistanului.⁹

Misiunile arheologice americane, britanice, germane, austriece în Europa, Africa și pe alte continente au avut consecințe benefice pentru cercetarea științifică, restaurarea, conservarea și valorizarea patrimoniului cultural, dar și negative prin transportul acestor valori istorice din țările de origine la marile muzee din Europa Occidentală și America de Nord.

Misiunile arheologice britanice. Școala Britanică din Roma, Atena, Istanbul

Marea Britanie finanțează o serie de Școli și Societăți de cercetare arheologică în afara țării. Aceste primesc granturi de la Academia Britanică. În prezent există un număr de 8 British Schools în Roma, Atena, Ankara (Turcia), Amman (Jordania), Bagdad (Irak), Teheran (Iran), Kabul (Afganistan) și Nairobi (Kenya) și 3 societăți (South-Asian, South-East Asian, Libyan Studies, Egypt Exploration Society).

Scolile britanice și institutele și societățile au fost înființate începând cu a doua jumătate a secolului XIX și prima jumătate a secolului XX. Cele mai impozante sunt scolile britanice din Roma și Atena, care au și hostels pentru studenți și bursieri. Unele școli, precum cele din Teheran, Bagdad și Kabul sunt închise de mult timp, datorită condițiilor improprii de activitate, datorate stării de război sau insecuritate internă.

⁸ <http://www.newrepublic.com/article/119884/how-museums-became-diplomatic-fixers>

⁹ <http://hyperallergic.com/21253/afghanistam-museum-loans/>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Scolile britanice au specializări în unele cazuri: la Roma – arheologie clasică, medievală și preistorie; Atena – arheologie clasică și preistorie; Egypt – Egiptul antic.

În perioada 1999-2000, scolile britanice au fost finanțate cu peste 2,815 milioane de lire sterline. Cele mai bine finanțate au fost cele din Roma, Atena și Ankara. Bugetul acoperă costurile cu personalul administrativ și bursierii britanici ori granturi de cercetare.¹⁰

Misiunile arheologice franceze

În secolele XIX-XX au fost stabilite misiuni arheologice franceze în Iran (1890) și Afganistan (1923) și Etiopia (1955).

În prezent, în afara teritoriului Franței activează nu mai puțin de 27 de institute de cercetare și 125 de misiuni arheologice.¹¹ Aceste veritabile centre de excelență coordonate de Centrul National de Cercetare Stiintifica din Franta, oferă facilități și expertiză de top, se orientează spre cercetare, publicații științifice, programe de perfecționare, colaborare internațională în direcția creării unor rețele de cercetare de excelență.

Rețeaua Institutelor Franceze din exterior operează cele 27 de institute și 7 sucursale din 34 de țări ale lumii, cu 146 de cercetători expatriați, specializați în științe umaniste, sociale și arheologie. Aceste institute au fost înființate la Oxford (1946), Teheran (1947), Prag și Berlin (1991), Taskent (1992), Johannesburg (1994) etc.¹²

Pentru anul 2014 Comisia de Avizare pentru Cercetarea Arheologică din Afară a aprobat 148 de proiecte, în 60 de țări cu o valoare totală de peste 2 milioane de euro.

Într-o lume globalizată, marcată de crize, tranziții politice, arheologie este o disciplină care crește cunoașterea trecutului și ne ajută să identificăm și să înțelegem provocările fundamentale

¹⁰ http://pcwww.liv.ac.uk/~Sinclair/ALGY399_Site/british_schools.html

¹¹ <http://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy-1/scientific-diplomacy/archaeology-humanities-and-social/>

¹² <http://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy-1/scientific-diplomacy/archaeology-humanities-and-social/article/the-network-of-french-research>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

ale zilei de azi. Aceste institute împărtășesc din experiența lor, ridică expertiza franceză, oferă susținere în toate regiunile.¹³

Arheologie în vreme de război și post-război

Războaiele din Irak și Afganistan au adus noi provocări în fața rolului Departamentului de Stat al SUA în arheologie. Pe de o parte necesitatea refacerii infrastructurii distruse de război, pe de altă parte necesitatea îmbunătățirii imaginii SUA la nivel global.

La intrarea trupelor americane în Bagdad se arată că în fața ministerului petrolului se afla un tanc pentru asigurarea securității, în timp de în fața muzeului național din Bagdad nu se afla niciunul. Rezultatul a fost jefuirea de către localnici a muzeului și distrugerea unor obiecte de patrimoniu cultural, fără ca trupele americane să fi intervenit pentru a opri aceste acțiuni.

Se consideră că eșecul SUA în protejarea patrimoniului arheologic în timpul acestor războaie au obligat pe învingători să ia măsuri de refacere a imaginii lor prin care să arate importanța patrimoniului arheologic la nivel local, național și internațional.

Astfel, după războiul din Irak, în această țară a fost inițiat proiectul Patrimoniul Cultural al Irakului, care avea un buget de peste 13 milioane de dolari. Din aceste fonduri au fost resaturate muzee, a fost creat Institutul de conservare din Erbil.

În anul 2008, cheltuielile militare pentru o zi în Afganistan a fost de 100 de milioane de dolari, din care numai 7 milioane erau cheltuieli civile. Cu toate acestea, în anul 2011 ambasadorul SUA a acordat peste 560 de granturi publice în valoare de peste 148 de milioane de dolari. Aceste granturi exprimau interesul direct în combinarea aspectelor etnice, culturale, lingvistice și istorice.¹⁴

¹³ French Ministry of Foreign Affairs and International development, France and the promotion of archaeology abroad, Paris, 2014. P. 8.

¹⁴ Jorrit Kamminga, Public Diplomacy in Afghanistan beyond the 2014 Transition: *Lessons from the United States and the Netherlands*, 2013,

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

ISIS si traficul de obiecte de patrimoniu

În vederea finanțării campaniilor sale militare din Siria si Irak, organizația teroristă ISIS practică traficul de obiecte de patrimoniu istoric. Membrii acestei grupări teroriste jefuiesc muzeele sau lăcașurile de cult ale minorităților sau chiar permit localnicilor sa facă săpături în situri arheologice pentru un procent din valoarea descoperirilor.¹⁵

2. Acordarea de finanțări pentru conservarea patrimoniului cultural

Diplomația culturală americană după 11 septembrie 2001

Asociația Familiei Americane a susținut cu peste 6 milioane de euro restaurarea a 63 de situri din lumea islamică, inclusive moschee și minarete. Dar folosirea fondurilor de la plătitorii de taxe pentru unel situri istorice din lumea islanmică mai ales a stârnit o serie de controverse.

Deși conservatorii din Congres au cerut încetarea acestor finanțări din 2011, totuși și în 2011 au fost cheltuiți peste 3 milioane de dolari în lumea islamică pentru restaurarea monumentelor istorice. Recent însă Departamentul de Stat a arătat că folosirea fondurilor federale pentru conservarea monumentelor altor religii nu sunt interzise atât timp cât ele servesc obiectivelor societății americane.¹⁶

Fondul ambasadurilor

În perioada de după 11 septembrie 2001 Fondul Ambasadorilor pentru conservarea Patrimoniului Cultural a acordat finanțări de peste 29 de milioane de dolari pentru 650 de proiecte pentru conservarea patrimoniului cultural în toată lumea. În anul 2008, Fondul Ambasadorilor pentru Conservarea Patrimoniului Cultural a finantat cu 2 milioane de dolari Poarta Istar din Babylon (Irak).

Germania

Începând din anul 1981, Germania a susținut conservarea patrimoniului cultural la nivel global prin Programul de Conservare Culturală a Ministerului de Externe al Germaniei. Prin acest

¹⁵ <http://www.newrepublic.com/article/119884/how-museums-became-diplomatic-fixers>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

program se finanțează conservarea patrimoniului cultural din străinătate; conaservarea patrimoniului cultural german din străinătate, cu excepția celor din Europa de Est finanțate de Guvernul Federal din bugetul pentru Cultură și Media).

Între 1981 și 2013 au fost finanțate cu peste 60 de milioane de euro un număr de peste 2600 de proiecte în 144 de țări. În mod concret au fost restaurate manuscrise, au fost echipate muzee și arhive pentru conservarea patrimoniului cultural; filme despre patrimoniul cultural; publicații de patrimoniu cultural; cursuri de perfecționare pentru restauratori, arhivisti, arheologi și directori de muzee; expoziții și colocvii despre patrimoniul cultural.¹⁷

Franța

Ministerul Francez de Externe susține cercetarea arheologică din străinătate prin acordarea de granturi. Arheologii care aplică la aceste granturi trebuie să fie cercetători experimentați cu statut recunoscut de corpul academic francez. De asemenea, cercetarea trebuie să fie efectuată de o echipă multidisciplinară la înalt nivel etnic și științific sub conducerea unui arheolog competent să conducă cercetările arheologice, cu permis acordat de țara gazdă cu care trebuie să existe și o inițiativă de colaborare.¹⁸

Granturile acoperă doar costurile cercetărilor arheologice (cercetare și restaurare), pe baza unui plan pe patru ani. Baniile sunt primiți de arheologul care conduce lucrările care va avea un contract ca Șef al Misiunii Arheologice, doar cetățean francez.

3. Promovarea turismului cultural și istoric

¹⁷ [http://www.auswaertiges-
amt.de/sid_ECB994FD59BE8A42AAA742DE54344983/EN/Aussenpolitik/KulturDialog/Kulturerhalt/Kulturerhalt
node.html](http://www.auswaertiges-amt.de/sid_ECB994FD59BE8A42AAA742DE54344983/EN/Aussenpolitik/KulturDialog/Kulturerhalt/Kulturerhalt_node.html)

¹⁸ [http://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy-1/scientific-diplomacy/archaeology-humanities-and-
social/article/research-grants-for-archaeological](http://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy-1/scientific-diplomacy/archaeology-humanities-and-social/article/research-grants-for-archaeological)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Turismul cultural este formă special de turism în care managementul patrimoniului cultural este important. Turismul istoric este o subcategorie a turismului cultural care se referă la trecut, la rolul clădirilor, locurilor cu semnificație istorică.¹⁹

În general, cuvântul *tourist* era folosit în Franța pentru a se referi la călătoriile în Anglia de la începutul secolului XIX. În anul 1838, Stendhal scria *Mémoires d'un touriste*.²⁰

Se poate spune că în toate limbile lumii, sau cel puțin în cele ale popoarelor aflate în contact, cuvintele turist și turism se regăsesc. Cu toate acestea, în America de Nord călătoria de recreere se numește *Vacation*, iar în Marea Britanie și unele țări din *Commonwealth* se folosesc frecvent expresiile *going to holiday*, *going to vacation* sau *going to leave*. Acestea au atât sensul de concediu de odihnă cât și de călătorie de relaxare și refacere a forței de muncă prin excursii în interiorul sau în afara țării respective.²¹

Dar, activitatea de turism, oricum ar fi fost ea numită, s-a desfășurat cu mult timp înaintea epocii modernă sau chiar evului mediu. Cu șase secole înaintea erei creștine, în Babilon era deschis un muzeu de antichități, iar la festivalurile religioase din Egipt veneau mulțimi de oameni și pentru a vedea cu ochii lor clădirile și operele de arta faimoase în perioada respectivă. În mod firesc, așa cum se întâmplă și azi la marile perlinaje din lumea creștină sau musulmană, acești nou veniți aveau nevoie de hrană, apa, un loc de cazare și adesea cumpărau suveniruri.

În lumea greacă, a existat o categorie de persoane care se deplasa dintr-un loc în altul, pe mare, pentru comerț, participarea la festivaluri (jocurile olimpice, ceremonii religioase) sau pur și simplu pentru desăvârșirea educației ori descoperirea de noi piețe comerciale. În secolul IV a.Chr. Atena și Sparta erau destinațiile de referință din această lume mediteraneană. Mai târziu, între anii 160 și 180 p.Chr., scriitorul călător Pausanias, în *Descrierea Greciei*, evalua destinațiile și facilitățile oferite de acestea în lumea greacă. Anterior, în secolul I p.Chr., Strabon, un scriitor de limba greacă în lumea romană, redacta opera sa *Geografia*, în care descria nu doar din punct de vedere geografic ci și economic, demografic și cultural toată lumea cunoscută până în acel

¹⁹ Fouad A. Sadiki, *Sustainable Tourism Marketing Strategies at UNESCO World Heritage Site*, 2012, p. 6.

²⁰ <http://forum.wordreference.com/showthread.php?t=633179>

²¹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Tourism#Terminology>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

moment. Lucrarea sa nu avea cum să se bazeze doar pe experiențele sale de călătorie, ci mai ales pe o întreaga literatură de călătorii, care din pacate nu ni s-a pastrat.

În Imperiul Roman, alături de turismul pe apă s-a dezvoltat și cel terestru, la distanțe mai mari sau mai mici. În ultimul caz, așa-numitul turism domestic, însemna construirea de către aristocrația romană a unor reședințe de vacanță, în apropierea Romei, unde își căutau liniștea și relaxarea departe de agitația cotidiană din capitala Imperiului. Turismul în lumea romană ar putea fi numit în egală măsură intern și internațional, în funcție de considerarea Imperiului ca un singur imens stat sau ca o federație de provincii-state. Pe lângă destinațiile uzuale din Grecia, Rodos, Egipt, Asia Minor, începând cu secolul al III-lea p.Chr. apare o nouă destinație: Tara Sfântă, unde își avea originea creștinismul. Nu lipseau nici călătoriile în scop terapeutic. Destinații precum băile termale de la *Germisara-Geoagiu* (România) ori *Hieropolis-Pamukkale* (Turcia) erau doar două dintre acestea.

În perioada modernă, *definiția turistului* a fost dată în anul 1936 de Liga Națiunilor. Într-un document se specifică faptul că turistul era cineva care călătorea peste graniță mai mult de 24 de ore. În anul 1945, Națiunile Unite au revenit cu o precizare. Turistul era cel care se găsea într-o altă destinație decât țara de origine timp de maximum 6 luni, după care era considerat emigrant.

Evoluția turismului în a doua jumătate a secolului XX și la începutul secolului XXI

Ultimele decenii ale secolului XX și primul deceniu al secolului XXI au consacrat turismul ca una dintre cele mai dinamice ramuri ale economiei mondiale. Continuarea evoluției ascendente a economiilor țărilor avansate și dinamismul unor economii în curs de dezvoltare, au permis o evoluție susținută a numărului turiștilor cât și creșterea perioadei de sejur. Toate acestea au fost favorizate de dispariția unor restricții vamale și valutare, aprobate prin acorduri bilaterale sau multilaterale, precum și datorită îmbunătățirii infrastructurii din transporturi, care a făcut călătoriile mai rapide, mai sigure și mai plăcute.

Cu privire la creșterea numărului turiștilor, datele sunt relevante. Astfel, în anul 2000, conform Organizației Mondiale a Turismului, numărul turiștilor a fost de a ajuns la aproape 700

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

de milioane, de 10 ori mai mulți decât cei 70 de milioane din anul 1960²². În anul 2002, numărul acestora a ajuns la 715 milioane²³, iar în anul 2007 la aproape 900 de milioane de turiști. Dintre acești, peste 92 de milioane, 10,3 % vizitau Europa Centrală și de Est.²⁴ Pentru anul 2020 se estimează aproximativ 1,6 miliarde de turiști, dintre care în Europa cca. 700 de milioane de sosiri, urmată de Asia-Pacific cu peste 400 de milioane și America cu peste 200 de milioane de sosiri.²⁵

Ultimele evoluții în turismul european

O statistică a Comisiei Europene din anul 2008, indică faptul că Europa este vizitată în fiecare an de aproape o jumătate de miliard de turiști, ceea ce reprezintă aproximativ jumătate din traficul turistic mondial. Primele 5 din topul celor 10 destinații turistice se află în Europa. În mod independent serviciile turistice asigură în medie 4% din Produsul Brut al UE. Împreună cu sectoarele economice anexe, turismul generează 11% din produsul brut al UE și implică cca. 12% din forța de muncă.²⁶

Cultura este un concept fluid și problematic. Într-un complex poate însemna deopotrivă o cale a vieții (creдинțe, valori, practici sociale, ritualuri și tradiții) dar și expresii tangibile (clădiri, monumente, obiecte) ori intangibile (limbi, spectacole, festivaluri). În sens turistic, cultura se referă atât la oameni și viața lor cotidiană cât și la expresiile creative și artistice de excepție.

Inițial, UNESCO s-a concentrat pe protejarea patrimoniului artistic și de mediu prin intermediul unor convenții din anii 1970 și 1972. Mai târziu, în anii 2001 și 2002, pe lista de priorități a acestei organizații au fost trecute și valorile de patrimoniu cultural intangibil. În anul 2005, lista UNESCO cuprindea 812 situri naturale și de patrimoniu cultural din 137 de țări.. Dintre acestea 611 erau culturale, 154 naturale și 23 mixte.²⁷

²² Balaure, Virgil, Cătoiu, Iacob, Vegheș, Călin, *Marketing turistic*, Editura Uranus, București, 2005, p. 9.

²³ World Tourism Organization, *Evaluating NTO. Marketing Activities*, Madrid, 2003, p. 3.

²⁴ World Tourism Organization, *World Tourism Barometer*, volume 6, no. 1, January 2008, Madrid, ISSN: 1728-9246, p. 1.

²⁵ World Tourism Organization, *Tourism 2020 Vision*, Volume 4, Madrid, p. 6-9.

²⁶ European Commission, *Research Eu Focus, no. 1*, Brussels, September 2008, ISSN 1831-1903, p. 4.

²⁷ Mike Robinson & David Picard, *Tourism, Culture and Sustainable Development*, Printed by Société Édition Provence (Nîmes), UNESCO, 2006, p. 18.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Turismul este înainte de toate o formă de dezvoltare economică ce are la bază resurse culturale. *Turismul cultural* reprezintă doar o mică parte din piața turistică, în general. Conform European Travel Commission, turismul cultural în sate, mici orașe și metropole îmbracă două aspecte:

- a. Deplasarea unor persoane către atracțiile culturale din alte orașe decât cele de rezidență în scopul de a achiziționa noi informații și experiențe pentru satisfacerea nevoilor lor culturale;
- b. Toate mișcările de persoane către atracții culturale cum sunt siturile de patrimoniu, manifestările artistice și culturale în afara granițelor țării de rezidență²⁸.

Organizația Mondială a Turismului considera turismul cultural drept călătoriile de persoane pentru motivații esențial culturale ca excursii de studiu, excursii de artă și cultură, călătoria la festivaluri și alte evenimente, vizite la situri și monumente istorice.

ICOMOS definea turismul cultural ca fiind oricare formă de turism care implică experimentarea de către vizitator a tuturor aspectelor culturale dintr-un anumit loc, stilul de viață cotidiană, mâncarea, topografia, mediul, orașe și sate doar ca situri istorice și reprezentări culturale.

O definiție mai clară, nu neapărat mai completă, a fost dată și cu ocazia *Conferinței organizate de Casa Albă* pe tema *Călătorie și Turism în Statele Unite ale Americii* (1995). Astfel, în documentele conferinței se preciza faptul că turismul cultural, cunoscut și că turismul patrimoniului cultural, este călătoria îndreptată spre experimentarea artelor, patrimoniului și caracterul special al locurilor unice.

Ultimele evoluții în turismul cultural din Europa

În ultimele decenii, și de ce nu, în ultimii ani, chiar constatăm evoluții noi pe piața turismului. Călătoriile în afara țării devin o regulă în Europa. Turiștii sunt în general bine educați, au gusturi sofisticate și pretenții pe măsură. Toate acestea au dus la o fragmentare mai mare a pieții

²⁸ LAgrou & Interarts, *City Tourism & Culture the European Experience. A Report produced for the Research Group of the European Travel Commission (ETC) and for the World Tourism Organization (WTO)*, Madrid, Brussels, 2005, VI.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

turistice, pentru satisfacere acestor nevoi. Astfel, au apărut segmente de nișă cum sunt: agroturismul, turismul culinar, turismul cultural, ecoturismul, turismul istoric, medical, nautic, religios, sălbatic, spațial etc. Unele dintre acestea, nici nu mai pot fi considerate de nișă, datorită dezvoltării lor rapide.

În studierea fenomenului turismului cultural în Europa, roluri importante joacă ATLAS, o asociație internațională de instituții de educație și alte organizații, care are o bază de date cu peste 30 000 de investigații realizate între anii 1992-2001 în peste 200 de situri culturale din Europa. Din cercetarile efectuate de organizațiile membre ATLAS, rezulta faptul că turiștii obiectivelor culturale au un nivel relativ ridicat de educație. Ei sunt de toate varstele de la tineri la batrani. Cele mai vizitate obiective sunt muzeele, iar motivul cel mai frecvent al sejurului este cunoasterea istoriei și atmosferei dintr-un obiectiv cultural. Informațiile privind sejurul au venit de la prieteni și familie, abia apoi de pe internet ori din ghiduri de calatorie. De asemenea, aranjamentele au fost pe cont propriu și abia apoi prin pachete *all-inclusive*.

Conform ATLAS, în baza unui studiu din anul 2001, 59% din turiști aveau studii superioare și postuniversitare, 21% studii medii și 21% studii gimnaziale. În privința obiectivelor culturale vizitate, în anul 2001, 51% au preferat muzeele, 31% galeriile de arta, 27% case istorice, 24% monumente istorice, 25% spectacole, 17% centre de patrimoniu cultural și 19% festivalurile.

Cu privire la sursele de informare 31% dintre turiști au indicat prietenii și familia, 17% ghidurile turistice și 19% Internetul. Aproximativ 38% dintre turiști și-au organizat singuri călătoria, 34% au beneficiat de servicii *all-inclusive*, 16% și-au aranjat doar transportul cu un tour operator și 10% și-au rezervat locurile pe Internet.

În concluzie, am putea observa faptul că, potrivit datelor furnizate de ATLAS, practicanții turismului cultural nu au ca sursă de informare campaniile de marketing și sunt adepții unui sejur organizate de ei înșiși.

În cazul Eurobarometer se arată că mediul natural este prima motivație pentru acest tip de turism față de istorie, dar orașele istorice și culturale rămân cele mai vizitate destinații. În acest context, țările din centrul și estul Europei rămân atractive în primul rând pentru turismul cultural,

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

apoi pentru cel rural și de litoral. Printre concluziile celor patru studii realizate de Eurobarometer menționăm: predominarea femeilor cu studii superioare și ocupații manageriale ori cu venituri mari; grupurile de turiști numara 20 până la 30 de persoane; turiștii în vârstă de peste 50 de ani sunt mai frecvenți vizitatori de atracții culturale; evenimentele culturale sunt mai puțin interesante decât obiectivele fixate anterior călătoriei; în general acești turiști călătoresc cu avionul și locuiesc în hotel; crește rapid și influența Internetului în cadrul fenomenului etc.

Turiștii preferă orașele cu monumente istorice în proporție de 58%, muzeele și expozițiile în proporție de 48%, rezervațiile naturale 49%, respectiv lăcașurile de cult 39%. Procentul celor care vizitează pentru motive culturale obiectivele turistice este surprinzător de mare în Europa Centrală și de Est (75% în Lituania, 66% în Letonia, 57% în Cehia), în comparație cu Europa de Vest (46% în Danemarca, 40% în Germania, 39% în Elveția). Motivele pentru care vizitează obiectivele culturale sunt istorie-cultură 46%, atmosferă 41%, spectacole-natură 41%.

Unele statistici realizate de IPK International (o companie, leader pe piață, specializată în studii de marketing în turism) în anul 2002, includ și România în clasamentele realizate pe obiective culturale preferate de turiști. Astfel, la domeniul teatre România ocupă un onorant loc 3 cu 13%, la egalitate cu Italia, Irlanda și Elveția, după Austria (17%) și Norvegia (16%). În ceea ce privește vizitarea muzeelor, România se află la mijlocul clasamentului cu 41%, mult în urma Austriei (65%) și Italiei (56%), dar și mult înaintea Greciei (29%), Bulgariei (25%) și Rusiei (16%). Cea mai slabă poziționare o ocupă România la vizitarea locurilor-peisaje (sightseeing). Cu doar 46% dintre respondenți ea ocupă ultimul loc, înaintea Spaniei (45%), dar mult în urma Austriei (92%) și Germaniei (86%).²⁹

Cu privire la ponderea turismului la PIB-ul României, dacă în anul 2005 aceasta era de 3,5%, în anul 2026 se estimează o dublare a acesteia.³⁰ Mult încă sub media mondială de peste 10%.

²⁹ *Ibidem*, p. 13-32.

³⁰ Guvernul României, Ministerului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale, *Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național 2007 - 2026.*, p. 153.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Conform *Master Planului pentru dezvoltarea turismului în România în perioada 2007-2016*, principalele atracții în România în domeniul cultural sunt: diversitatea obiectivelor de patrimoniu – mănăstiri, șantiere arheologice, așezări fortificate etc, inclusiv 7 obiective/areale care se află în patrimoniul mondial al UNESCO, cetăți medievale, așezări rurale în care se poate experimenta stilul de viață tradițional, muzee – pe diverse tematici, spectacole muzical-artistice de talie mondială, clasice, cât și moderne, o gamă largă de festivaluri de tradiții și folclor, legende – Dracula etc.³¹

Punctele slabe ale turismului cultural în țara noastră sunt: starea de degradare a numeroase clădiri și monumente istorice, legislația privind conservarea clădirilor și păstrarea caracteristicilor arhitecturale nu este implementată, calitatea prezentării și traducerii în muzee este, în general, de slabă calitate, lipsa investițiilor statului în dezvoltarea și promovarea obiectivelor culturale – muzee, monumente etc., lipsa unei baze de date a festivalurilor și a evenimentelor culturale care să permită o promovare eficientă pentru turiști (interni și străini), lipsa susținerii față de tradițiile locale și folclor.³²

Organizații internaționale

În anul 1925 a luat ființă Uniunea Internațională a Organizațiilor de Publicitate Turistică (*International Union of Official Tourist Publicity Organisations*), care își propunea să facă publicitate obiectivelor turistice din Europa. În anul 1947, ea a devenit Uniunea Internațională a Organizațiilor de Turism (*International Union of Official Travel Organisations - IUOTO*), care este azi Organizația Mondială de Turism (*World Tourism Organization - WTO*).

Comisia Europeană de Călătorii (*The European Travel Commission - ETC*) a fost înființată în anul 1948. Scopul principal al acestei organizații este promovarea în lume a Europei ca destinație turistică. În anul 1965, sediul ETC a fost transferat la Dublin, în 1987 la Paris, iar din anul 1996 este la Brussels.

³¹ *Ibidem*, p. 141.

³² *Ibidem*, p. 143.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Inițial, doar 19 țări europene erau membre ale organizației. În prezent, ea este compusă din 39 de Organizații Naționale de Turism. Această organizație cuprinde Organizațiile Turistice Naționale din Europa care au două principii în comun: să crească numărul turiștilor veniți din alte părți ale lumii către Europa ca urmare a marketingului lor, respectiv să formeze un forum pentru schimbul de idei și experiențe.

Comisia Europeană de Călătorii este singura organizație care produce suportul de marketing pentru Europa. Ea efectuează studii de marketing sau lansează programe promotionale, poate influența evoluțiile industriei și poate găsi fonduri considerabile pentru promovarea Europei ca destinație turistică. Organizația promovează piața turistică europeană mai ales în unele țări precum SUA, Japonia, Canada și America Latină.

Membrii Comisiei din țările membre ale Comunității Economice Europene, au propus crearea unei Reprezențanțe permanente în interiorul acestei organizații. Așa a apărut un Grup de Lucru permanent cu sediul la Brussles, în anul 1985. Comisia a colaborat cu Comunitatea economică Europeană în studii tehnice de specialitate, a participat la discuțiile inițiate de Grupul de lucru din cadrul acestei comunități. În același timp, s-a considerat că problemele de promovare și marketing a pieței europene pot fi mai eficiente dacă sunt discutate și în întâlnirile Comisiei Europene de Călătorii.

Alte organizații în domeniul turismului european sunt Asociația de Marketing a Orașelor Europene (*European Cities Marketing - ECM*), Asociația Tur-operatorilor Europeni (*European Tour Operators Association - ETOA*) și Grupul de Acțiune pentru Călătorii și Turism (*European Travel and Tourism Action Group - ETAG*).

Organizația Mondială a Turismului (World Tourism Organisation – WTO)

Uniunea Internațională a Organizațiilor de Călătorii (*International Union of Official Travel Organisations UIOTO*) a devenit în anul 1975 Organizația Mondială de Turism (*World Tourism Organisation - WTO*). Comisia Europeană de Călătorii are întâlniri care coincid cu cele ale Comisiei pentru Europa a Organizației Mondiale pentru Turism, iar aceasta menține afilierea Comisiei Europene de Călătorii ca membru al său.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

UNESCO

Dintre documentele adoptate de UNESCO pentru protecția patrimoniului cultural mondial menționăm *Recommendation on International Principles Applicable to Archaeological Excavation (1956)*; *Recommendation concerning the Safeguarding of the Beauty and Character of Landscapes and Sites (1962)*; *Recommendation concerning the Preservation of Cultural Property Endangered by Public or Private Works(1968a)*; *Recommendation concerning the Protection, at National Level, of the Cultural and Natural Heritage (1968b)*; *Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (1972)*, *Recommendation on the Safeguarding of Traditional Culture and Folklore (1989)*; *Convention on the Protection of the Underwater Cultural Heritage (2001)*; *The Universal Declaration on Cultural Diversity (2001)*, *The Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (2003)*, *UNESCO Universal Declaration on Cultural Diversity (2001c)*; *Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (2003)*.

UNESCO colaborează strâns cu *International Council on Monuments and Sites (ICOMOS)*, *International Centre for Tourism, Culture and Sustainable Development the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (ICCROM)* și *World Conservation Union (IUCN)*.

OECD

În anul 1948, câteva luni după crearea Comisie Europene pentru Călătorii, a fost creată Organizația pentru Cooperare Economică Europeană, care includea ideile susținute de comisie, și susținea financiar campaniile acesteia, după ce le aproba. În anul 1962, ea a devenit Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, care includea, alături de țările europene și SUA, Canada, Japonia, Australia și Noua Zeelandă. În consecință, Comisia Europeană de Călătorii a rămas o entitate independentă fără legătură cu OECD.

Asociația de Călătorii Asia-Pacific (*The Pacific Asia Travel Association – PATA*) acționează pentru dezvoltarea călătoriilor și industriei turistice în țările din Asia și Paacific. Prima

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

conferință cu privire la turismul din această regiune a avut loc încă din anul 1952. Un bum al turismului în această zonă a început abia în anii 60 ai secolului XX. În anul 1986, la Conferința anuală de la Kuala Lumpur, conducerea organizației a luat decizia ca denumirea acesteia să fie cea actuală, *Pacific Asia Travel Association (PATA)*.

Promovarea de catre personalități politice a unor monumente de patrimoniu cultural

În unele cazuri, personalități politice se implică direct în protejarea, restaurarea și valorificarea patrimoniului istoric. Un astfel de caz este cel al Printului Charles al Marii Britanii, care s-a implicat în restaurarea unor clădiri de patrimoniu rural tradițional din Viscri, Transilvania. Implicarea sa a adus publicitate acestui sat și constituie un model care este urmat în acest sat și în altele similar. De asemenea, imaginea externă a României a avut de câștigat.

Bibliografie

*** *Public Diplomacy in Afghanistan beyond the 2014 Transition: Lessons from the United States and the Netherlands*, 2013.

*** *Tourism Tasmania, Historic Heritage Tourism Strategy 2012-2015*, 2012, p. 3-4

Balaure, Virgil, Cătoi, Iacob, Vegheș, Călin, *Marketing turistic*, Editura Uranus, București, 2005, p. 9.

Christina Luke, Morag Kersel, *US Cultural Diplomacy and Archaeology: Soft Power, Hard Heritage*, New York, 201

European Commission, *Research Eu Focus, no. 1*, Brussels, September 2008, ISSN 1831-1903.

Fouad A. Sadiki, *Sustainable Tourism Marketing Strategies at UNESCO World Heritage Site*, 2012.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Fouad A. Sadiki, *Sustainable Tourism Marketing Strategies at UNESCO World Heritage Site*, 2012, p. 6.

French Ministry of Foreign Affairs and International Development, *France and the promotion of archaeology abroad*, Paris, 2014. P. 8.

Grincheva, Natalia, *Cultural Diplomacy 2.0: Challenges and Opportunities in Museum International Practices*, *Museum & Practices*, 11, 1, 2013, P. 40.

Guvernul României, Ministerul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale, *Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național 2007 – 2026*.

[http://books.google.ro/books?id=fysVIbZttAIC&pg=PA64&dq=Free+US+Cultural+Diplomacy+and+Archaeology:+Soft+Power,+Hard+Heritage&hl=ro&sa=X&ei=EWpeVK-](http://books.google.ro/books?id=fysVIbZttAIC&pg=PA64&dq=Free+US+Cultural+Diplomacy+and+Archaeology:+Soft+Power,+Hard+Heritage&hl=ro&sa=X&ei=EWpeVK-GDs7VavzmgeAC&ved=0CCEQ6AEwAA#v=onepage&q=Free%20US%20Cultural%20Diplomacy%20and%20Archaeology%3A%20Soft%20Power%2C%20Hard%20Heritage&f=false)

<http://eca.state.gov/about-bureau>

<http://eca.state.gov/cultural-heritage-center>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Tourism#Terminology>

<http://forum.wordreference.com/showthread.php?t=633179>

http://fr.wikipedia.org/wiki/Institut_fran%3A%7ais

<http://hyperallergic.com/21253/afghanistam-museum-loans/>

<http://patrimoniul.gov.ro/ro/bcmi-istoric>

http://pcwww.liv.ac.uk/~Sinclair/ALGY399_Site/british_schools.html

http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13039&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13520&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13137&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13133&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13133&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13133&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13133&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13133&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13133&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

<http://portal.unesco.org/en/ev.php->

[URL_ID=13637&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html](http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13637&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html)

http://ro.wikipedia.org/wiki/Comisia_Monumentelor_Istorice

<http://whc.unesco.org/en/conventiontext/>

<http://www.auswaertiges->

[amt.de/sid_ECB994FD59BE8A42AAA742DE54344983/EN/Aussenpolitik/KulturDialog/Kultur-erhalt/Kulturerhalt_node.html](http://www.auswaertiges-amt.de/sid_ECB994FD59BE8A42AAA742DE54344983/EN/Aussenpolitik/KulturDialog/Kultur-erhalt/Kulturerhalt_node.html)

<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/231186/Germany/58078/Cultural-institutions>

http://www.britishmuseum.org/about_us/the_museums_story/general_history.aspx

http://www.chinacenter.net/2014/china_currents/12-2/chinas-cultural-diplomacy-historical-origin-modern-methods-and-strategic-outcomes/

<http://www.cimec.ro/Resurse/Legislatie/Legea-422-2001-republicata-2006.pdf> art. 1

<http://www.cimec.ro/Resurse/Legislatie/Legea-422-2001-republicata-2006.pdf>

<http://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy-1/scientific-diplomacy/archaeology-humanities-and-social/>

<http://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy-1/scientific-diplomacy/archaeology-humanities-and-social/article/the-network-of-french-research>

<http://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy-1/scientific-diplomacy/archaeology-humanities-and-social/article/research-grants-for-archaeological>

<http://www.louvre.fr/en/history-louvre>

<http://www.louvre.fr/en/missions-projects>

<http://www.newrepublic.com/article/119884/how-museums-became-diplomatic-fixers>

<http://www.newrepublic.com/article/119884/how-museums-became-diplomatic-fixers>

<https://repository.si.edu/handle/10088/1343>

LAGroup & Interarts, *City Tourism & Culture the European Experience. A Report produced for the Research Group of the European Travel Commission (ETC) and for the World Tourism Organization (WTO)*, Madrid, Brussels, 2005, VI.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

Mike Robinson & David Picard, *Tourism, Culture and Sustainable Development*, Printed by
Société Édition Provence (Nîmes), UNESCO, 2006.

World Tourism Organization, *Evaluating NTO. Marketing Activities*, Madrid, 2003.

World Tourism Organization, *Tourism 2020 Vision*, Volume 4, Madrid.

World Tourism Organization, *World Tourism Barometer*, volume 6, no. 1, January 2008,
Madrid, ISSN: 1728-9246.

Realizat,
Conf.univ.dr. Mircea Negru,
Expert științific